

Metafora boje o život

Vypracoval Mgr. Marco Stella

Předložená práce se dle zadání měla zabývat proměnami historiografie společenských aplikací darwinismu v různých jeho aspektech, především pak metafory „boje o život“. Nutno dodat, že práce je podána již podruhé, přičemž v prvním případě došlo k tomu, že byla odevzdána zcela bez mého vědomí a bez možnosti do textu jakkoliv zasáhnout. Předložená druhá verze se od té první zásadně liší kvalitou i formou zpracování, bohužel stále nese některé nešvary verze předešlé, které se bohužel promítnou do konečného hodnocení této dle mého názoru přínosné, v mnoha ohledech však nedotažené a horkou jehlou sešité práce.

Práce si klade základní otázku, co se vlastně míní a co se kdy mínilo termínem „sociální darwinismus“, který, jak autorka ukazuje, je přímo nabytý významy a konotacemi a který je (v zásadě podnes) vystaven neustálému ideologickému tlaku.

Práce analyzuje pohled především tří významných osobností, které zasáhli do historiografie darwinismu a jeho společenských implikací, totiž historika Petera Bowlera a sociologa Petera Weingarta coby autorů význačných recentních monografií zabývajících se problematikou „sociálního darwinismu a Oskara Hertwiga, autora jedné z prvních publikací, kde je tento termín jako takový šířeji používán a vyložen (r. 1921).

Autorka velmi správně odkrývá, že vyloženě negativní význam, který tento termín nese (vesměs budící představu společnosti kde „silní“ bezvýhradně dominují nad „slabými“ a žijí na jejich úkor) byl nastolen až ve 40. letech minulého století Richardem Hofstadterem. Ten převrstvil tak významy a konotace přisuzované mu v minulosti a zásadně ovlivnil způsob psaní o „sociálním darwinismu“ na mnoho dalších desetiletí. Podnes bývá mlhavě spojován s německým nacionálním socialismem (což je ostatně důvod, proč se autorka zaměřuje spíše, nikoliv výhradně na „sociální darwinismus“ německé jazykové oblasti). Autorka tento mýtus částečně dekonstruuje (ostatně jde v tom ve stopách Bowlera i Weingarta).

Na tomto místě nebudu blíže pojednávat o obsahu práce (autorka tak jistě učiní sama v průběhu svého referátu), budu se tedy věnovat negativům práce. Předně, z větší části se jedná v zásadě o rozšířený referát (byť velkého množství) knih a odborných článků. Rozsah a kvalita předložené bibliografie, stejně jako fakt, jak špatně bývá tato literatura dostupná, jistě autorku šlechtí – nicméně bych očekával, že s literaturou bude více a pracovat, pokusí se o srovnání a nějakou precizaci pozic zkoumaných autorů – činí tak pouze na několika stránkách závěru a v míře, kterou nepovažuji za dostačující a odpovídající autorčiným schopnostem. Z tohoto tématu šlo vytěžit mnohem více.

Obecně lze také říci, že úroveň práce klesá se stoupajícím číslem stránky (práce byla psána pod velkým časovým stresem) a na úplné dno klesá v deváté kapitole, kde autorka z nepochopitelných

důvodů plete „hrušky“ s „jablky“ a absolutně nerozlišuje mezi tím, co *tvrdí* historik Bowler a o čem pouze *referuje* (nebylo autorce divné, že by se Bowler či Jonesová vyjadřovali k tomu, jak to je s fungováním principů darwinismu ve společnosti doopravdy? ; přece jen podobné výroky, jaké vkládá Bowlerovi do úst bychom čekali u nějakého viktoriánského kritika společnosti či hůře od nějakého obskurního autora ze 30. let) . Tato naprosto klíčová chyba se objevuje na více místech práce a spolu s místy nefunkčním poznámkovým aparátem (odkazy na místa v knihách, které se k odkázanému místu vůbec nevztahují atp. namátkou poznámky 120, 121, 129 a další). Špatně jsou uvedeny i některé odkazy na internetové zdroje (Journal of the History of Biology, Journal of the History of Ideas; navíc uchází mi důvod, proč je uvádět takto separátně).

S faktem, že práce je sešitá horkou jehlou, souvisí i to, že je místy dosti nekoncepční a autorka skáče z jednoho tématu na druhé, aniž by tématice neznalému čtenáři byla jasná jakákoliv souvislost.

I přes výše uvedené problémy, které v práci spatřuji, ji **považuji za obhajitelnou**, ba dokonce bych rád, aby po důsledném přepracování byl výtah z práce publikován – téma považuji za nosné a zajímavé. V tomto stavu a provedení však nemohu doporučit lepší známku než **chvalitebně až dobře**.

V Praze dne 4.1.2010